

Månadsbrev april 2019

Är Heidenstam en aktuell författare? Frågan ställdes i förra månadsbrevet.

Enligt Heidenstamsällskapets stadgar skall vi sprida kunskap om Heidenstams författarskap och levandegöra hans livsverk. Det är inte troligt att nya verk av Heidenstam upptäcks. Däremot har under det senaste halvåret flera böcker om Heidenstam utkommit. ”Ta Heidenstam på allvar” av Dan Korn, ”Läkarordinationer för Verner von Heidenstam 1886-1940” av Erik Wennström samt ”Ett hemligt liv” av Martin Kylhammar. Tre böcker om Heidenstam inom kort tid! Visst är Heidenstam aktuell!

Heidenstamsällskapet skall även informera om aktuell Heidenstamforskning. Kanske är våra stadgar alltför strama beträffande denna uppgift. Tanken slog mig när jag läste Katarina Barrlings kolumn i SvD den 16 mars 2019 med rubriken ”Efterlyser vardagsförnuftiga liberaler”.

I kolumnen diskuteras författaren Lena Anderssons bok ”Om falsk och äkta liberalism” och bl.a. frågan om kunskap och hur vår tid behandlar och misshandlar kunskap. I korthet: Andersson efterlyser tänkande, logik och förnuftsstyrd reflektion. Lena Andersson – och Katarina Barrling – efterlyser människor som tänker själva, gör rimlighetsbedömningar *även om någon aktuell forskningsrapport inte föreligger*. Det är rimligt, klokt och rätt tänkt.

Dan Korns nya bok ”Ta Heidenstam på allvar” är ingen forskningsrapport men en bok som kännetecknas av författarens självständiga tänkande efter studier av vad som skrivits om Heidenstam samt rimlighetsbedömningar förenad med inte så lite klokskap. Sällskapet bör sprida kunskap även om sådana böcker eller skrifter. Korn skriver bl.a. om påståenden rörande Heidenstams nazistiska kontakter: *”Det fullkomliga, det perfekta, det ofelbara blir tråkigt i längden, är Heidenstams budskap här. Heidenstam har många sådana budskap. De talar till oss, om vi tar honom på allvar som den store författaren han var. Söker vi däremot efter en kommentar till dagspolitiken, har vi anledning att bli besvikna. Heidenstam var inte ofelbar. Det är inte du heller. Och heller inte jag”*.

Så åter till den uppmärksammade boken ”Ett hemligt liv” av Martin Kylhammar. Det är ett stort arbete som här fått en form som gör att många läsare har uttryckt sin uppskattning över boken och funnit det intressant att läsa om Heidenstam och Kate Bang. Kanske kommer boken att medföra att vi får nya medlemmar i vårt sällskap.

Boken väcker emellertid vissa tankar och frågor som bör klaras ut när Kylhammar nu har ”räddat hem” så mycket underlag till Övralidarkivet. Vi har därmed betydligt bättre möjligheter att få klarhet i en del frågor som länge varit obesvarade därför att berörda personer inte längre lever. Låt mig formulera tre frågor som kräver djupare undersökningar än vad som framgår av ”Ett hemligt liv” (men som ändå berörs och något kommenteras i boken).

- Är den tidigare så positiva bilden av Kate Bang adekvat?
- Är den tidigare så negativa bilden av arkeologen Otto Frödin verkligen berättigad?
- Är bilden som tidigare presenterats av hushållerskan Ida Eriksson sann?

De tre nämnda personerna var särskilt viktiga i Heidenstams liv under 1930-talet. Se där, tre frågor att undersöka och besvara av någon litteraturforskare eller någon annan person med självständigt tänkande och förmåga att presentera trovärdiga rimlighetsbedömningar.

Håkan Jaldung, ordförande i Heidenstamsällskapet